

HandläggareJohan Rosén
Telefon: 08-508 28 914**Till**Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2022-10-25, p. 11

Program för Fruängen

Remiss från Stadsbyggnadsnämnden Dnr 2019-14311

Förvaltningens förslag till beslut

- 1) Miljö- och hälsoskyddsnämnden har följande synpunkter på planförslaget:
 - I fortsatt programarbete bör luftföroreningar och buller från Södertäljevägen utredas.
- 2) Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
FörvaltningschefMaria Svanholm
Avdelningschef

Sammanfattning

Ett förslag till program för Fruängen i Stockholm har upprättats av stadsbyggnadskontoret.

I programförslaget föreslås en stadsutveckling med ny bebyggelse för bostäder, arbetsplatser, skola och service i enlighet med Stockholm stads översiktsplan. Bytespunkten för kollektivtrafik föreslås utvecklas för ny spårväg, tunnelbana och buss och Fruängens centrum föreslås stärkas som mötesplats. Den gröna karaktären i stadsdelen ska enligt förslaget till stor del bevaras. Vidare föreslås att målpunkter i parkrummen ska utvecklas.

Miljöförvaltningen anser att programförslaget är väl planerat ur de flesta aspekterna, men att vidare utredning behövs gällande buller och luftkvalitet för att säkerställa att föreslagen struktur är genomförbar.

Bakgrund

Ett förslag till program för Fruängen i Stockholm har upprättats av stadsbyggnadskontoret. Programförslaget är nu på samråd.

Ärendet

Programmets syfte är att utreda förutsättningarna för stadsutveckling med nya bostäder, centrumfunktioner, ny placering av skola och utvecklade offentliga rum. Utvecklingen ska möjliggöra:

- Ett levande stadsliv i centrum.
- En omvandling av befintlig vägstruktur till urbana stråk kantade med ny blandad bebyggelse.
- Stärkta kopplingar till Huddinge och omgivande stadsdelar.

Möjlig utveckling av Fruängen ska enligt programmet studeras mot framtida dragningar av Spårväg Syd genom programområdet, med en ny bytespunkt till befintliga kollektivtrafikslag. Programmet är ett underlag för flera framtida detaljplaner inom området.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Programmet redovisar ett förslag till ett helhetsgrepp för utvecklingen av Fruängen. Miljöförvaltningen bedömer, utifrån befintligt underlag, att programförslaget är väl planerat ur de flesta aspekterna. Programförslaget svarar i huvudsak mot det underlag för miljö- och hälsofrågor som miljöförvaltningen tagit fram. Aspekter som naturvärden, hållbara transporter, mobilitet och parkering, vilka förvaltningen framställt som betydelsefulla har hanterats inom ramen för programarbetet.

Påverkan från E4/E20 (Södertäljevägen)

Miljöförvaltningen anser att en fördjupad utredning gällande luftföroreningar och buller från trafiken på Södertäljevägen behövs i programskedet. Trafiken utgör en påtaglig risk för negativ miljö- och hälsomässig påverkan i programområdet, vilket enligt förvaltningen innebär ett behov av ökad uppmärksamhet vid planering. Föreslagen strukturplan anger ytor för nya bostäder, parker, skola och utveckling av Mälarhöjdens idrottsplats m.m. i Södertäljevägens närområde. Utvecklingen av idrottsplatsen samt befintliga verksamhetsbyggnader är betydelsefull då nuvarande byggnader till stor del fungerar som skärmar mot buller och luftföroreningar. För att strukturplanens ambitioner ska kunna genomföras anser förvaltningen därför att en detaljerad studie bör genomföras för buller och luftkvalitet. En sådan studie kan ge vägledning för kommande detaljplanering och de förutsättningar i form av skärmande byggnader m.m. som kan komma att behövas.

Spårväg Syd

Förvaltningen delar programförslagets analys och bedömning över frågan om hur lokaliseringen av Spårväg Syd inom programområdet på bästa sätt kan svara mot målet om att möjliggöra hållbara transporter. Förvaltningen förordar följaktligen alternativet Bytespunkt norr.

Låt det gröna vara en ledstjärna

Miljöförvaltningen stödjer programförslagets strategi att låta det gröna vara stommen för kommande utveckling. Ett uttryck för detta är att programmet har valt att undanta ny bebyggelse från de grönområden som bedömts ha högt naturvärde enligt genomförd naturvärdesinventering. Det innebär att hänsyn har tagits till markområden som är särskilt känsliga för bebyggelse ur ekologisk synpunkt.

En hälsoaspekt som anknyter till programrådets grönska är dess betydelse i ett framtida varmare klimat, där de gröna ytornas trädvegetation lindrar höga lufttemperaturer vid värmeböljor. Uppmätta strålningstemperaturer för staden visar på höga temperaturer för programrådets hårdgjorda ytor såsom Fruängens centrumområde. Som en klimatanpassningsåtgärd i samband med tillkommande bostadsbebyggelse i centrumområdet rekommenderar förvaltningen därför att träd planteras där det bedöms vara möjligt

Förvaltningen anser det generellt vara angeläget att grönområdets förmåga att hålla och avlägsna växthusgaser från atmosfären beaktas i planeringen. Av staden genomförda studier visar att programmets grönytor (framförallt trädklädda ytor) i dagsläget både tar upp koldioxid samt innehåller bunden koldioxid (s.k. kolförråd).

Förvaltningen ställer sig tveksam till att anlägga en ny gata mellan Fruängens Centrum och idrottsplatsen. Förutom att träd och grönska då behöver tas bort tillförs risker för buller i en miljö som idag är relativt befriad från buller. Stråket, som bedöms ha ett ekologiskt påtagligt naturvärde med viss betydelse för barrskogssamband, bör enligt förvaltningen hanteras varsamt. Detta utesluter dock inte att ny bostadsbebyggelse bör kunna prövas invid och med angöring från Elsa Brändströms Gata.

Rivning och återbruk

Miljöförvaltningen stödjer programmets tanke att återbruk bör studeras vidare i den fortsatta planeringen. Ambitionen har stöd i stadens miljöprogram för ett resurssmart Stockholm med ökad resurseffektivitet i samband med byggprocessen och en högre grad av cirkulation av schaktmassor och andra material. Stockholms stad har tagit fram en handlingsplan för cirkulärt byggande där bl.a. nya arbetssätt testas genom pilotprojekt för ökad kunskap.

Handlingsplanen fokuserar i första hand på åtgärder i stadens egna nyproduktions-, ombyggnads- och rivningsprojekt.

Miljökonsekvenser

Vid kommande detaljplanering behöver respektive detaljplan undersökas om genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Bilagor

1. Programhandling och utredningar för rubricerat programförslag finns att hämta via följande länk:

<https://etjanst.stockholm.se/Byggochplantjansten/pagaende-planarbete/planarende/2019-14311>